

**Confederația
Caritas
România**

Document de poziție

privind accesul copiilor din mediile vulnerabile
la educație și la serviciile de tip Centre de Zi

Document de Poziție

privind accesul copiilor din medii vulnerabile la educație și la servicii de tip Centre de Zi

Cuprins

Cuvânt înainte

Introducere

Partea 1

- 1.1 Context
- 1.2 Servicii de tip Centre de Zi
- 1.3 Rezultate preliminare
- 1.4 Studii de caz: analiza pe județele Timiș, Covasna și Iași

Partea 2

- 2.1 Acțiunile Caritas și exemple care pot inspira politicile publice
- 2.2 Centrele de zi
 - 2.2.1 Metode educationale inovative
 - 2.2.2 Participarea copiilor
- 2.3 Educația părinților. Rolul familiei în integrarea socială a copiilor și asigurarea succesului școlar
- 2.4 Politica de Protecție a Copilului și prevenirea abuzurilor asupra copiilor

Partea 3

Recomandări

Pași următori. Apel la acțiune !

Bibliografie

Cuvânt înainte

Am elaborat acest document de poziție pentru a atrage atenția tuturor decidenților politici asupra faptului că drepturile copiilor din mediile vulnerabile, în special cei din mediul rural și cei de etnie rroma, sunt încălcate în mod sistematic în România. Tragem un semnal de alarmă, sperând că prin astfel de analize și exprimări de poziție, autoritățile centrale și locale vor lua urgent măsuri concrete pentru a crește accesul acestor copii la servicii sociale și la educație, contribuind astfel, în mod real, la diminuarea sărăciei și excluziunii sociale.

Facem apel către autorități să conștientizeze faptul că serviciile sociale reprezintă măsuri active de incluziune a persoanelor defavorizate și să eficientizeze distribuția bugetului de cheltuieli cu asistența socială, crescând procentul alocat pentru funcționarea serviciilor sociale existente și să gândească mecanisme suplimentare de finanțare pentru înființarea unor noi. În mediul rural și în orașele mici, numărul serviciilor sociale este foarte mic, de aceea persoanele cu nevoi complexe de suport sau îngrijire și cu resurse limitate, nu beneficiază de serviciile necesare, cât mai aproape de domiciliul lor. Subfinanțarea serviciilor sociale este deja de lungă durată și conduce progresiv la deteriorarea calității acestora.

Acest document de poziție este o primă versiune cu rezultate preliminare ale unei analize la nivel național privind situația centrelor de zi, urmînd să prezentăm o variantă finală după încheierea procesului de colectare a datelor și de la nivel local. Documentul prezintă în prima parte contextul actual al organizării și finanțării serviciilor de tip centre de zi, în a doua parte prezintă câteva exemple de bună practică din activitatea Caritas, iar în partea treia avansăm o serie de recomandări.

Nu ultimul rînd, dorim ca acest document de poziție să devină o voce a tuturor furnizorilor de servicii sociale din România. De aceea facem un apel către toți cei care vor să susțină procesul de creștere a incluziunii sociale și combatere a sărăciei, să se ralieze acestui demers.

Caritas România www.caritasromania.ro este o organizație de tip rețea, înregistrată ca o confederație care reunește zece asociații Caritas. Acestea sunt licențiate ca furnizori de servicii sociale, medicale și educaționale, având peste 1.200 de angajați la nivel național, și care deserveșc, în medie, 10.000 de beneficiari pe an (copii, vîrstnici, familii în situații de risc).

Introducere

Sărăcia în rândul copiilor din România este o realitate. “O treime dintre copii trăiesc în sărăcie relativă, iar procentul nu a scăzut în timp. Din 2008 până în 2012, rata sărăciei relative în rândul copiilor a fost constant mai mare cu aproximativ 10% decât rata sărăciei calculată la nivelul întregii populații. Mai mult, în timp ce rata sărăciei pentru populația totală a scăzut în acești cinci ani, rata sărăciei în rândul copiilor a crescut cu aproximativ 1%. Unul din doi copii din zonele rurale trăiește în sărăcie relativă”¹. În 2017, circa 41,7% dintre copiii români erau supuși riscului de sărăcie sau excluziune socială, România fiind pe primul loc în Uniunea Europeană, arată datele Eurostat.

În acest context cronic îngrijorător, Confederația Caritas România consideră că rezolvarea acestei probleme, de către Guvernul României, este o datorie, în primul rînd morală, de a investi în respectarea și garantarea drepturilor copiilor și în al doilea rînd, este un considerent economic pentru că investiția în copii reprezintă o investiție în viitorul țării. Drepturile copiilor sunt baza unei societăți inclusive și sănătoase. Nerezolvarea acestei probleme care, în România tergiversează de prea mult timp, afectează an de an dezvoltarea armonioasă a peste un milion de copii, accentuând continuu nevoile și reducând capacitatea generațiilor viitoare. Generații întregi au șanse reduse la educație și acumulînd o stare de sănătate precară, ele rămân marginalizate și nepregătite să intre pe piața muncii, neavînd abilitățile

¹ Strategia Națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020, pag.20

profesionale necesare. Astfel, ciclul sărăciei se perpetuează în familie de la o generație la cealaltă și, în loc să devină o populație activă, acestea vor contribui doar la creșterea costurilor aferente sistemului de asistență socială.

Garantarea dreptului fiecărui copil de a avea acces egal la educație și la servicii de calitate este vital pentru a rupe cercul vicios al sărăciei, dar mai ales, pentru a întrerupe perpetuarea sărăciei de la o generație la alta.

Organizațiile Caritas, prin Confederația Caritas România, nu numai că atrag atenția asupra situației copiilor din medii vulnerabile care a devenit prea gravă, dar, pe baza experienței de peste 25 de ani în lucrul direct cu aceștia, propun ca soluție pentru reducerea sărăciei și a excluziunii sociale furnizarea de servicii sociale integrate de tip centre de zi în cadrul unei intervenții coerente și susținute de autoritățile publice, în colaborare cu organizațiile neguvernamentale, la nivelul comunităților afectate de sărăcie. Serviciile sociale de tip centre de zi dacă sunt adecvate ca număr și furnizează servicii de înaltă calitate în comunitățile unde nevoia este identificată au efectul de a crește dezvoltarea copiilor și tinerilor, de a preveni abandonul școlar și familial, de a consolida unitatea familiei, de a crește calitatea forței de muncă și deci, de a reduce sărăcia copiilor și a familiilor, de a întrerupe cercul vicios al dependenței de asistență socială.

În cele ce urmează, vom face o analiză inițială a situației serviciilor sociale de tip centre de zi, acest tip de serviciu fiind, din experiența noastră, una dintre soluțiile viabile, și deja testate, pentru sprijinirea copiilor și familiilor de a-și îmbunătăți viața și vom face recomandări, care dacă sunt implementate, în cel mai scurt timp posibil, pot să contribuie la reducerea semnificativă a sărăciei în rândul copiilor. Pentru ca scopul acestui Document de Poziție să devină realitate, în România, este necesar să producă o schimbare radicală, în sensul existenței unei investiții continue în copii și la un nivel acceptabil. Investiția trebuie să se regăsească prioritar în serviciile sociale pentru copil și familie, aceasta contribuind semnificativ la reducerea sărăciei și excluziunii sociale, la dezvoltarea comunitară și a forței de muncă în România.

Partea I

1.1 Context

Auzim destul de des “copiii sunt viitorul țării” și noi, Confederația Caritas România, suntem total de acord cu aceasta, doar că în prezent, situația copiilor în România, viitorul țării, nu este strălucit.

În perioada 2012- 2016, în România, rata sărăciei a înregistrat o curbă ascendentă, crescând de la 22,9 în 2012 la 25,3 în 2016². Astfel, în 2016, România rămânea pe primul loc în Uniunea Europeană cu peste 8% peste media europeană (25,3% în România față de 17,3% media UE-28)³.

	2012	2013	2014	2015	2016
Rata sărăciei în România ⁴	22,9	23	25,1	25,4	25,3

În ceea ce privește situația copiilor, aceștia sunt categoria socială cea mai expusă sărăciei și excluziunii sociale. “În perioada 2012-2015, cea mai înaltă incidență a sărăciei s-a înregistrat în rândul copiilor și tinerilor în vârstă de până la 18 ani, aproape două cincimi dintre aceștia s-au aflat sub pragul de sărăcie, mult sub nivelurile corespunzătoare adulților (creșterea în 2015 față de 2012 a fost de 4,8 puncte procentuale).” conform Institutului Național de Statistică. În 2017, 41,7% copii cu vârsta 0-18 ani erau în risc de sărăcie sau excluziune socială, cea mai mare proporție din Uniunea Europeană, cu 17,2% peste media UE, arată datele Eurostat.

² INS, 2015 –Dimensiuni ale incluziunii sociale în România și Eurostat, Statistici privind saracia din punct de vedere al veniturilor, date extrase în mai 2018

³ Eurostat, Statistici privind saracia din punct de vedere al veniturilor, date extrase în mai 2018

⁴ Rata saraciei estimată în raport cu pragul stabilit în funcție de nivelul și distribuția veniturilor din anul pentru care se face evaluarea

Așadar, luând în considerare evoluția înregistrată și ritmul cu care a variat sărăcia în rândul copiilor, constatăm că reducerea sărăciei în rândul copiilor rămâne un obiectiv dificil de atins, dacă nu se face o schimbare profundă și imediată.

Situația devine și mai gravă dacă ne raportăm la mediul rural, Un raport efectuat de World Vision în 2018⁵ arată că situația copiilor din mediul rural este la fel de dramatică și neschimbată cum era în urma cu 2 ani. 28% dintre copii nu mănâncă suficient, alții muncesc în gospodărie și ajung la școală oboseți sau cu lecțiile nefăcute, ceea ce duce la creșterea abandonului școlar după finalizarea ciclului gimnazial, „motivele fiind rezultatele școlare slabe ale copiilor (51%), costul mare al educației (56%) și preferința adolescenților de a lucra pentru a avea un venit (31%)”. Același raport, precizează că nivelul de educație al părinților reprezintă “un factor explicativ important al sărăciei copiilor”. „74,3% dintre copiii aflați în risc de sărăcie trăiesc în gospodării unde părinții au cel mult studii gimnaziale, procentul scade la 47,2% pentru cei ai căror părinți au absolvit școala profesională sau liceul și la 15% în cazul celor care au părinți cu studii universitare.” Cu cât nivelul educațional al părinților crește cu atât se reduce riscul de sărăcie al copiilor.

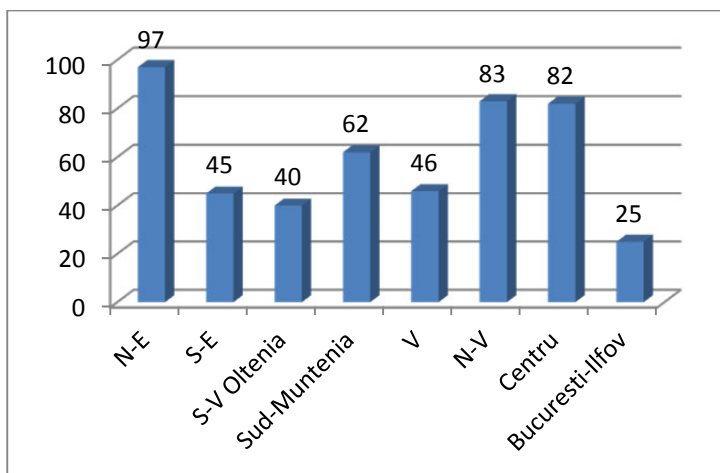
În multe cazuri, copii proveniți din familii dezavantajate au dificultăți la școală și prezintă un risc crescut al abandonului școlar. Și astfel, intră în cercul vicios al sărăciei și excluziunii sociale, căci dacă au abandonat școala, se reduc drastic șansele la obținerea unui loc de muncă și implicit lipsesc veniturile decente care să le asigure un nivel de trai de bază.

În ceea ce privește sănătatea, copiii proveniți din familii dezavantajate prezintă un risc crescut de îmbolnăvire pentru că părinții nu au cunoștințele necesare prevenirii îmbolnăvirilor, nu cunosc modalitatea de a accesa serviciile medicale sau le accesează când deja este prea târziu. Acest lucru afectează sănătatea copilului sau a întregii familii.

Adâncirea sărăciei nu are o distribuție uniformă la nivelul întregii țări. Datele oficiale arată că trei regiuni au înregistrat valori ridicate și creșteri în anul 2015 față de anul 2012. „În anul 2015, cele mai mari rate ale sărăciei s-au înregistrat în regiunile Nord-Est (35,9%), Sud-Est și Sud-Vest Oltenia (32,1%), iar cea mai mică în București-Ilfov (5,9%). Din analiza evoluției ratei sărăciei în anul 2015 față de 2012, se observă că aproape în toate regiunile s-au înregistrat creșteri în ultimul an. Cele mai mari creșteri s-au întâlnit în regiunile Sud-Muntenia (cu 8,5 %) și Nord-Est (cu 4,2%)”⁶.

Serviciile sociale de tip centre de zi care au ca scop susținerea copiilor și a familiilor afectate de sărăcie sau care se află într-o situație de vulnerabilitate, sunt reduse ca număr și nu înregistrează o dezvoltare și distribuție adecvată, în raport cu distribuția sărăciei. Un studiu făcut în 2018 confirmă că serviciile sunt foarte rare exact în regiunile în care abandonul familial a fost sau este prezent⁷, cunoscând că una dintre cauzele abandonului familial este sărăcia. Analiza făcută de Confederația Caritas România pe baza serviciilor licențiate reflectă că în două regiuni (Sud-Est și Sud-Vest Oltenia) dintre cele trei regiuni care se confruntă cu cele mai mari rate ale sărăciei, găsim numărul cel mai redus de servicii sociale de tip centre de zi dintre toate regiunile țării cu excepția București-Ilfov.

Grafic 1 : Numărul serviciilor de tip centre de zi, pe regiuni

⁵ World Vision, 2018, Bunăstarea copiilor din mediul rural

⁶ Institutul Național de Statistică, 2015 –Dimensiuni ale incluziunii sociale în România, pag.15

⁷ Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare / Banca Mondială, 2018, Harta serviciilor de prevenire din comunitățile sursă și a serviciilor alternative la îngrijirea rezidențială dezvoltate de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului

Combaterea sărăciei și a excluziunii sociale a copiilor vulnerabili înseamnă asigurarea unor servicii de calitate precum și garantarea accesului facil al copiilor și familiilor la acestea, indiferent de originea socială, etnică sau geografică. Din păcate, există un număr insuficient de servicii sociale de prevenire, personalul de specialitate este redus și finanțarea serviciilor insuficientă. Așadar, analizând dinamica ratei sărăciei în România în ultimii 10 ani, putem afirma că intervențiile au avut mai mult o abordare izolată, lipsind armonizarea și corelarea dintre nevoilor identificate și investițiile făcute în servicii sociale. Rezultatul este că sărăcia în rândul copiilor a rămas la un nivel ridicat, continuu în ultimii 10 ani, fiind soluționate, sporadic, câteva dintre efectele acute ale sărăciei și sprijinirea unui număr foarte mic de persoane raportat la magnitudinea problemei. Cauzele sărăciei au rămas, încă nesoluționate.

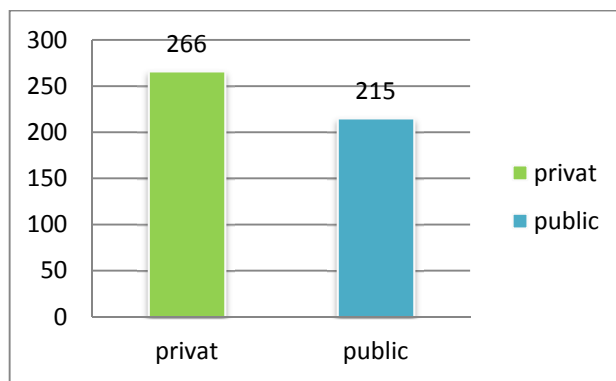
1.2 Servicii de tip Centre de Zi

Dintre serviciile care au dovedit capacitatea de a contribui la reducerea sărăciei și excluziunii sociale am identificat Centrele de Zi. Acest tip de serviciu reprezintă un serviciu de prevenire ideal în care copilul și familia primesc un pachet de servicii integrate cu scopul de a întări abilitățile, competențele și capacitatea fiecărui membru al familiei, de a reduce sau elimina riscurile și dificultățile cu care se confruntă aceștia și de a consolida rețeaua socială în folosul copiilor și familiei. Putem spune că Centrul de Zi este un punct de legătură pentru mai multe domenii: social, educație, sănătate, ocuparea forței de muncă, prevenirea violenței domestice și dezvoltare comunitară.

Conform nomenclatorului de servicii sociale în categoria “Servicii sociale fără cazare” și sub-categoria “Centre de Zi: copii în familie, copii separați sau la risc de separare de părinți” sunt incluse 8 tipuri de centre de zi. În sub-categoria “Centre de zi pentru familie cu copii” sunt incluse 2 tipuri de centre de zi. În analiza realizată, ne-am axat pe 4 tipuri de centre de zi (trei din prima sub-categorie și unul din cea de-a doua, menționate mai jos). Selecția acestor tipuri de centre de zi a fost făcută pe baza specificului acestor servicii și apropierea de tipul serviciilor implementate de Caritas în cel puțin 3 județe ale țării: Covasna, Iași și Timiș.

Conform datelor publicate de Ministerul Muncii și Justiției Sociale în martie 2019, la nivel național erau acreditate 3.828 servicii din care 481 reprezentau servicii sociale tip Centre de zi după cum urmează: 355 Centre de zi pentru copii aflați în situație de risc de separare de părinți (cod 8891CZ-CII), 21 Centre de zi pentru pregătirea și sprijinirea integrării sau reintegrării copilului în familie (cod 8892 CZ-CIV), 10 Centre de zi pentru dezvoltarea deprinderilor de viață independentă (cod 8891CZ-C-VI) și 95 Centre de zi pentru consiliere și sprijin pentru părinți și copii (cod 8899 CZ-FI). Dintre acestea, 215 servicii sunt publice și 266 servicii private.

Grafic 2: Centre de Zi (CZ) licențiate și distribuția privat / public

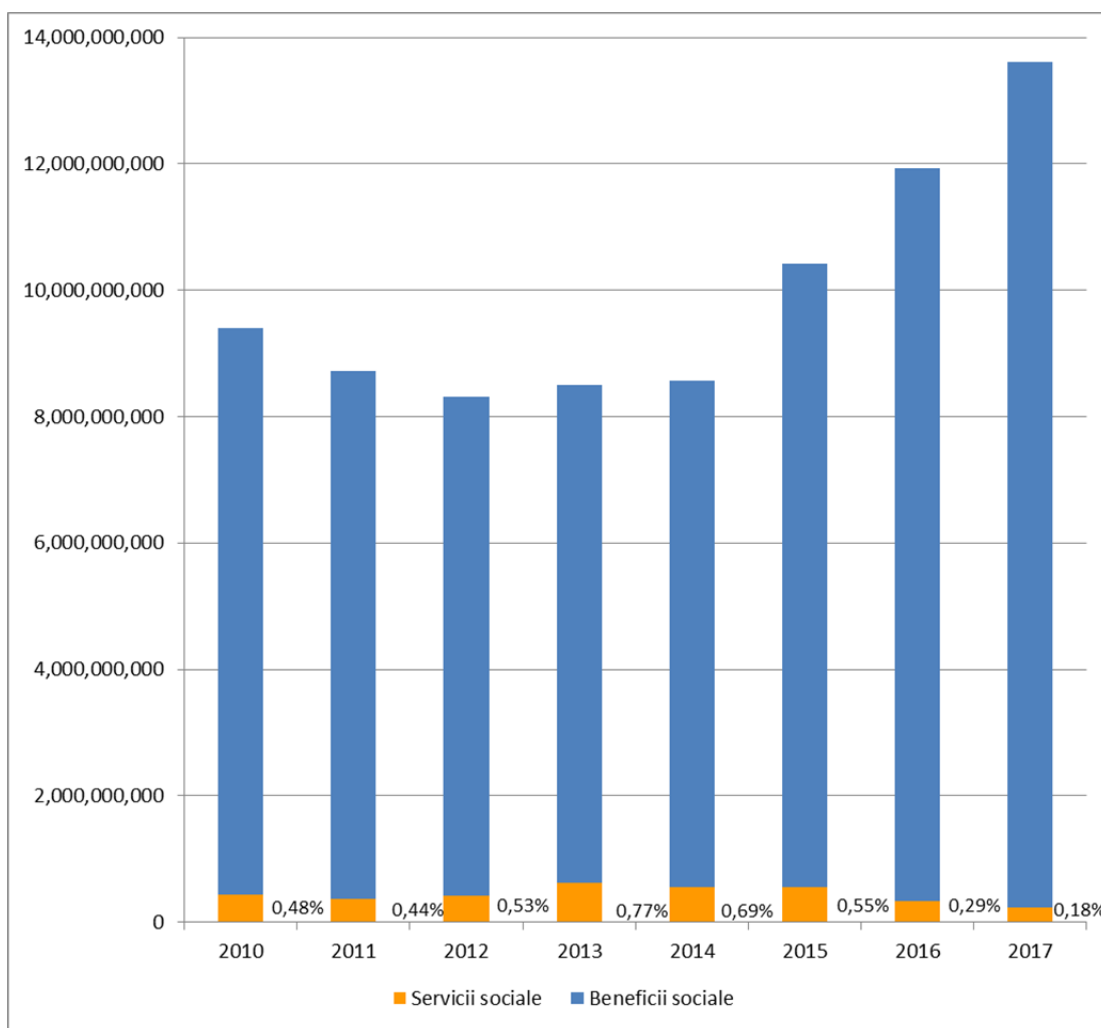

1.3 Rezultate preliminare

O analiză a resurselor financiare alocate de Ministerul Muncii și Justiției Sociale în perioada 2010-2017⁸, reflectă orientarea resurselor cu preponderență covârșitoare spre beneficii sociale. Alocarea resurselor spre servicii sociale reprezintă o pondere extrem de redusă deși este dovedit că serviciile sociale sunt cele care susțin categoriile dezavantajate într-o manieră care să ducă la diminuarea dependenței și chiar la ieșirea din sistemul de asistență socială. Efectele acestei alocări deficitare prelungită în ultimii 7 ani nu contribuie la reducerea sărăciei și combaterea excluziunii sociale.

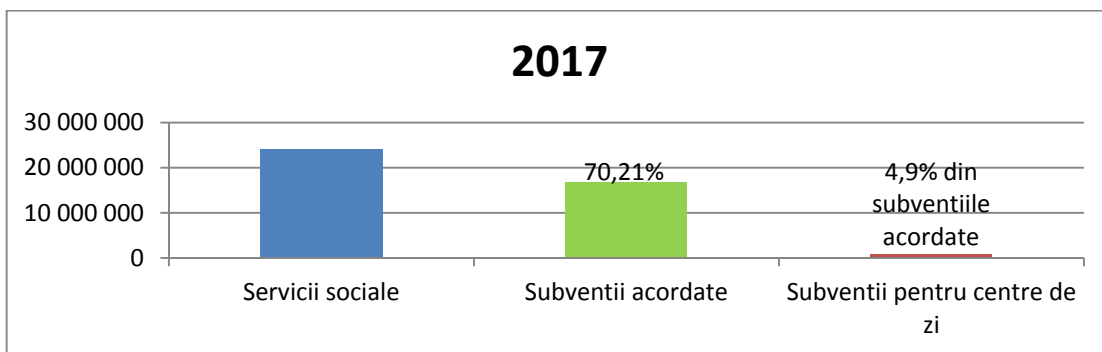
⁸ Asociația Centrul pentru Legislație Nonprofit, 2019, Mecanismele de finanțare publică a activităților non-profit raport de evaluare

Grafic 3: Total cheltuieli cu asistența socială – beneficii sociale – servicii sociale, perioada 2010 - 2017

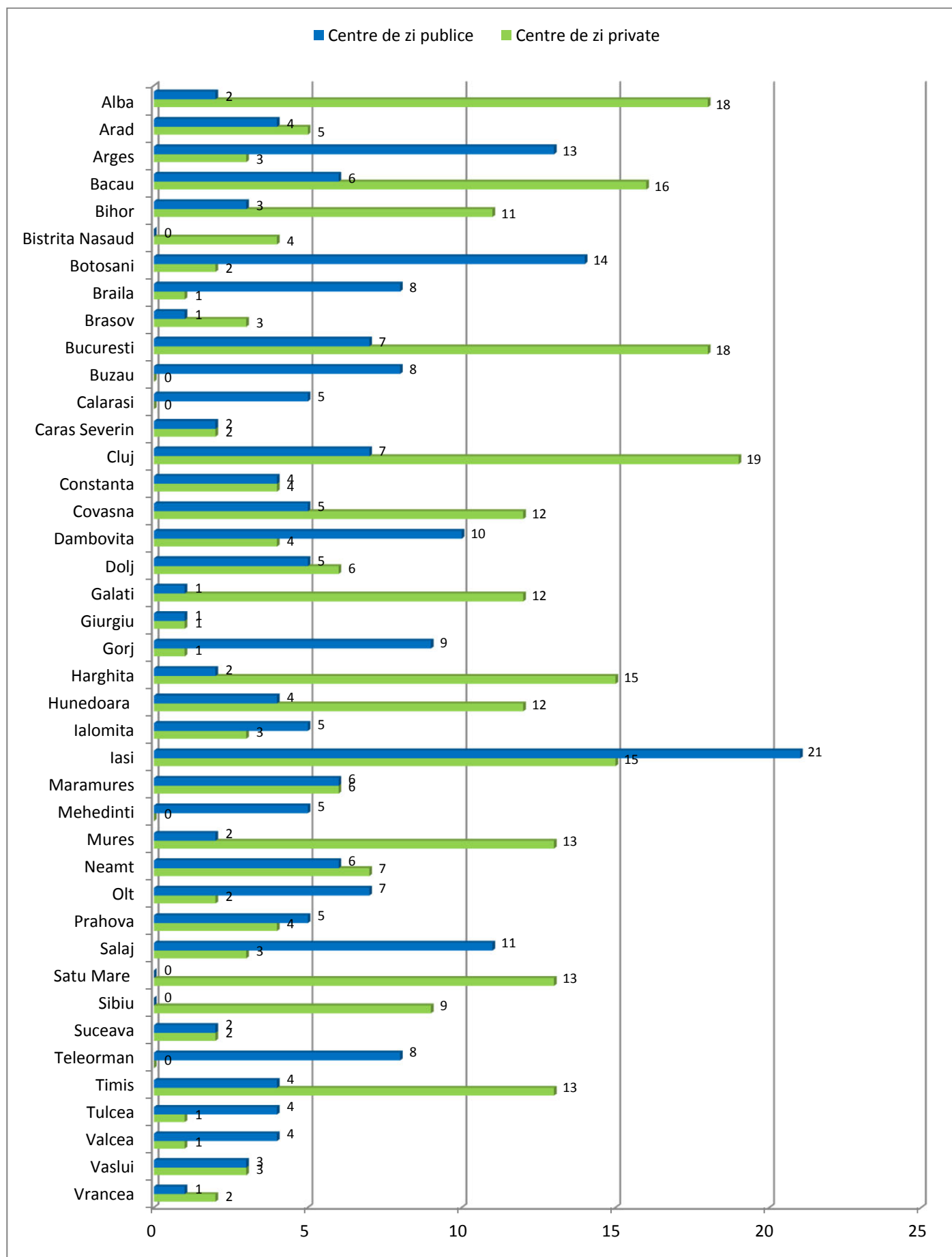
Din bugetul alocat serviciilor sociale în anul 2017, o mare parte (70,21%) a fost alocată organizațiilor neguvernamentale prin subvenții în baza legii 34/1998, din care doar 4,9 % au fost alocați serviciile de tip Centre de Zi, de tipul celor precizate anterior. Așadar, din bugetul de servicii sociale, și așa redus, doar o parte extrem de mică este alocată serviciilor de prevenire.

Grafic 4: Buget alocat MMJS pentru servicii sociale, % subvenții în baza legii 34/1998 și % alocat pentru servicii de tip Centre de zi, în anul 2017

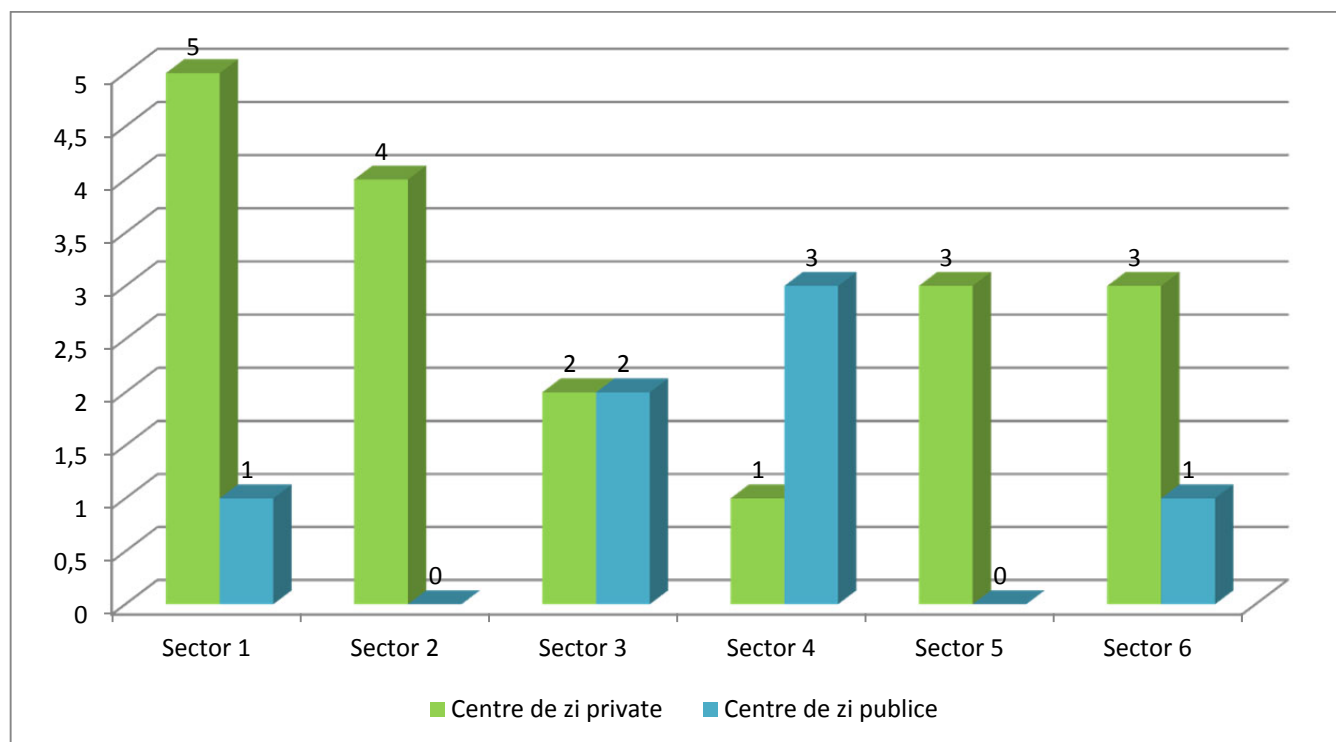

Din analiza serviciilor de tip centre de zi licențiate până în martie 2019, se constată că serviciile sociale de tip centre de zi sunt reduse ca număr și variază la nivelul județelor sau sectoarelor municipiului București, existând județe unde numărul centrelor de zi publice sunt mai numeroase (16 județe) sau unde cele private predominau (19 județe) sau sunt în număr egal (6 județe). În municipiul București, serviciile private predomină în 4 sectoare, în unul predomină serviciile publice și un sector are un număr egal de servicii publice și private.

Grafic 5: Distribuția pe județe a serviciilor licențiate de tip Centre de zi

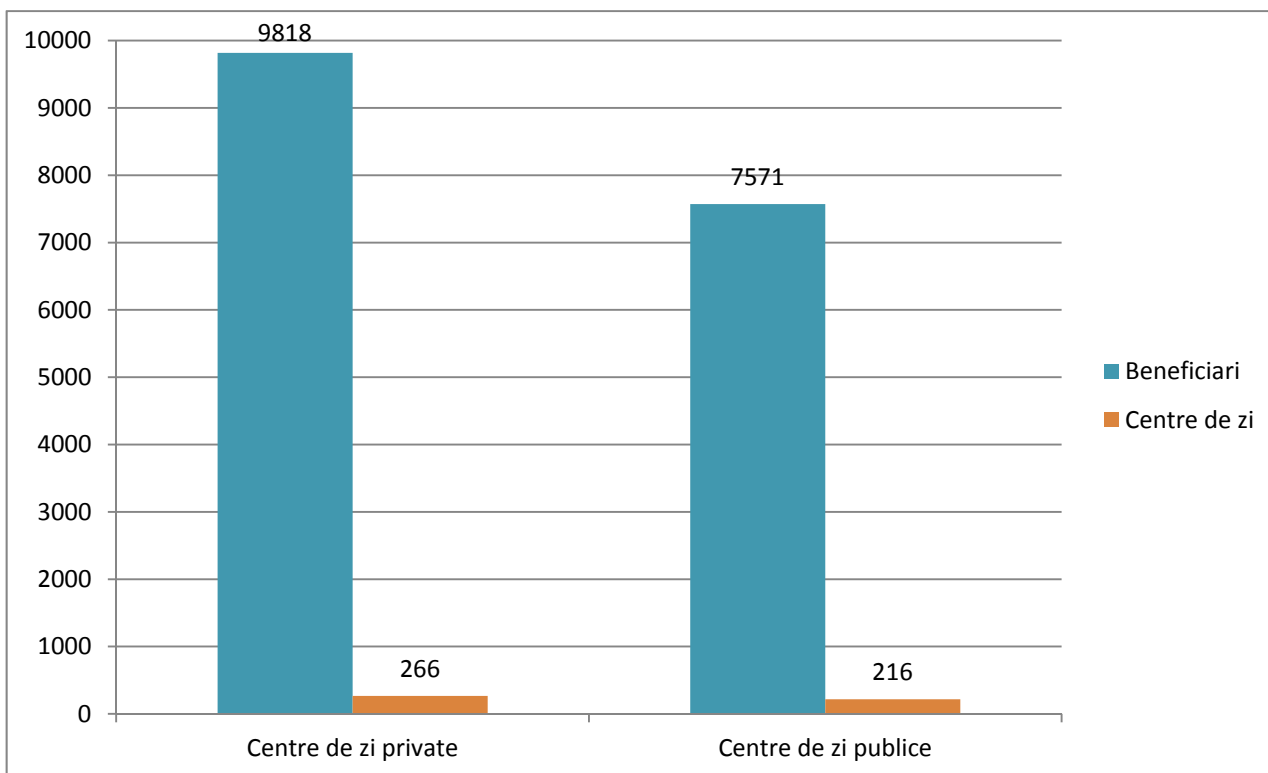

Grafic 6: Servicii de tip Centre de Zi licențiate în Municipiul București

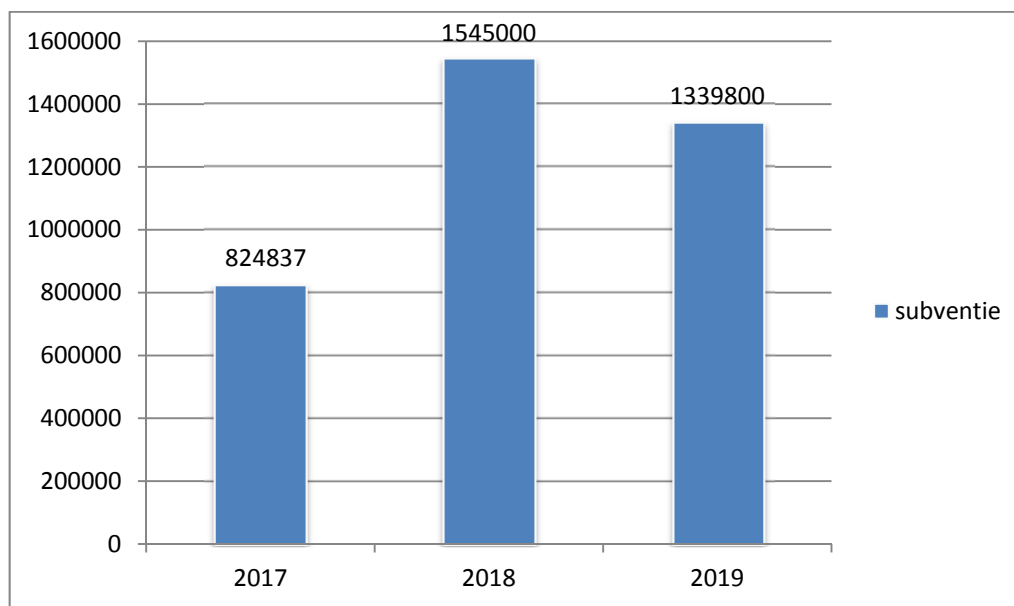
La nivelul întregii țări, constatăm că există un număr mai mare de servicii sociale de tip Centre de Zi ale furnizorilor privați și, implicit, numărul beneficiarilor susținuți de acești furnizori este mai mare. Aceste date reflectă contribuția furnizorilor privați atât în furnizarea de servicii sociale, dar și în contribuția financiară crescută pe care o aduc în rezolvarea problemelor cu care se confruntă România.

Grafic 7: Analiza comparativă servicii de tip Centre de Zi ale furnizorilor privați și publici corelat cu numărul beneficiarilor

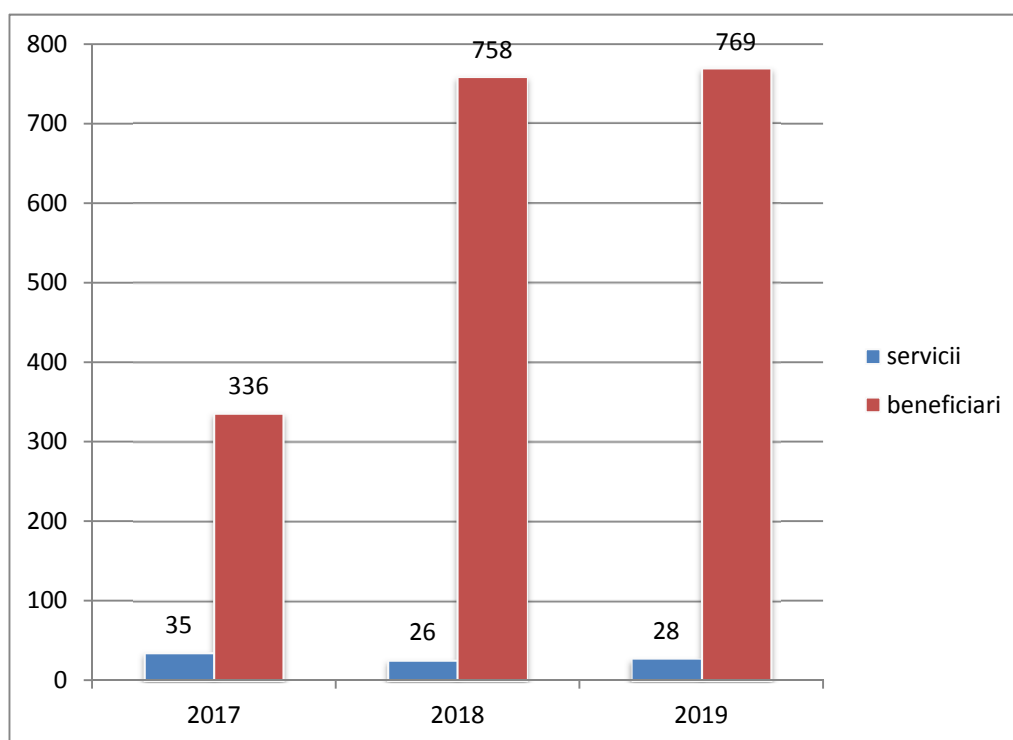

Valoarea subvențiilor în baza Legii 34/1998 variază anual, asigurând resurse unui număr redus de servicii și beneficiari.

Grafic 8: Situația subvențiilor în baza legii nr.34/1998 pentru Centre de Zi în perioada 2017 – 2019

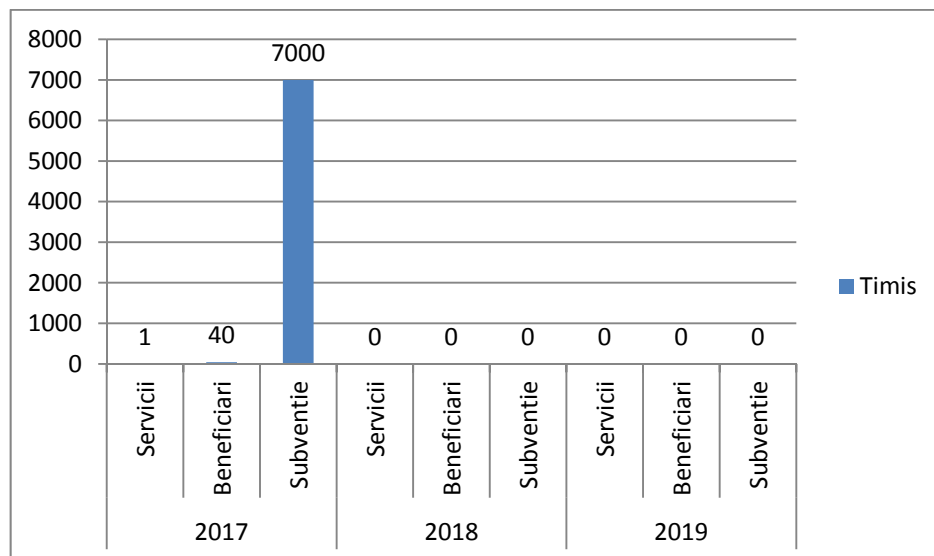
Grafic 9: Servicii de tip Centre de Zi subvenționate în perioada 2017-2019 și număr beneficiari

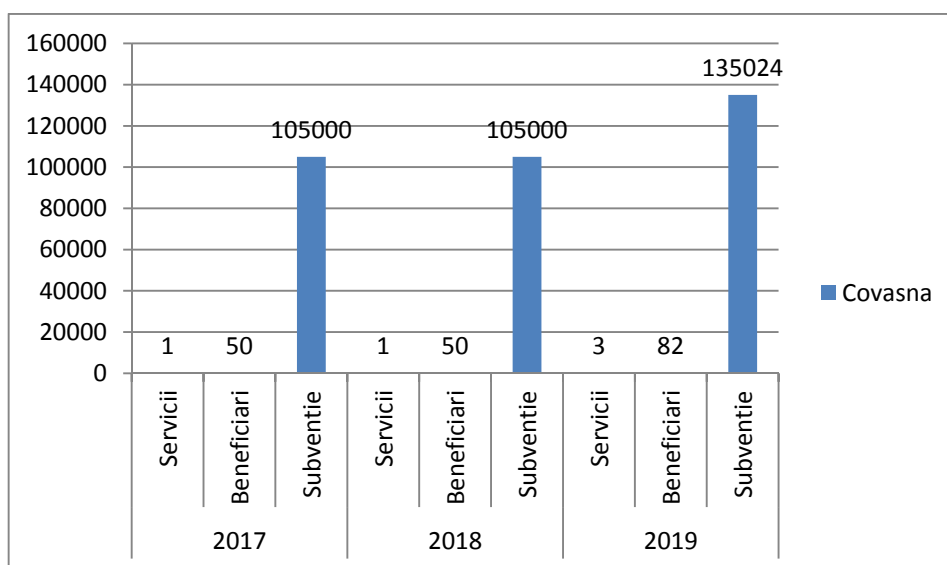
1.4 Studii de caz: analiza pe județele Timiș, Covasna și Iași

Deoarece în perioada iulie 2017 – septembrie 2019, trei organizații Caritas implementează, în trei centre de zi din aceste județe, Programul DARE prin care sunt pretestate câteva metodologii inovative în lucrul direct cu copiii și familiile vulnerabile, am extras situația pe județele **Timiș, Covasna și Iași**. Este demarat procesul de culegere a datelor de la 245 Primarii din cele trei județe, urmând ca acestea să fie integrate în documentul de analiză final.

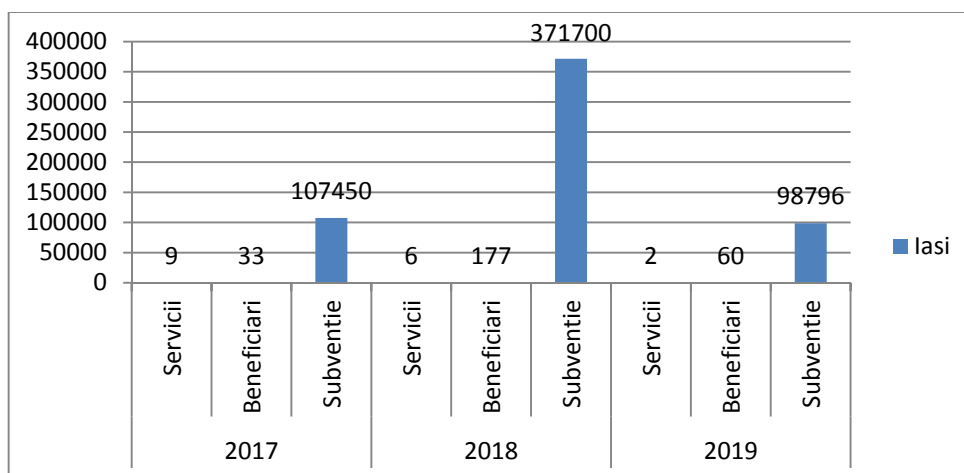
Grafic 10 : Evoluția subvențiilor aprobate în comparație cu nr de servicii CZ și nr de beneficiari, perioada 2017 – 2019, în jud. Timiș

Grafic 11 : Evoluția subvențiilor aprobate în comparație cu nr de servicii CZ subvenționate și nr de beneficiari, perioada 2017 – 2019, în jud. Covasna

Grafic 12 : Evoluția subvențiilor aprobate în comparație cu nr de servicii subvenționate și nr de beneficiari, perioada 2017 – 2019, în jud. Iași

2.1 Acțiunile Caritas și exemple care pot inspira politicile publice

Copiii reprezintă un grup țintă cheie al intervențiilor organizațiilor Caritas din România și din Europa. În completarea serviciilor directe adresate copiilor și familiilor vulnerabile, în ultimii ani, Caritas se orientează din ce în ce mai mult pe influențarea politicilor de protecție a copilului și pe crearea de sinergii între actorii sociali din domeniu, încurajând parteneriatul dintre autorități și organizațiile societății civile și susținând, prin proiecte concrete, participarea copiilor la luarea deciziilor.

Prin apartenența la rețeaua europeană, Caritas Europa, suntem conectați la ce se întâmplă la nivelul Uniunii Europene și, de la criza economică înregistrată începând cu 2008 care a dus la exacerbarea sărăciei și excluziunii sociale în multe țări ale Europei, contribuim activ la studii și analize care măsoară efectul asupra persoanelor vulnerabile. Ca membri ai unei rețele puternice, avem oportunități de învățare și de realizare a unor schimburi de experiență care contribuie la dezvoltarea capacității noastre de a identifica soluții la problemele generate de sărăcie și excluziune socială, de a formula și de a înainta recomandări factorilor de decizie.

Mai mult, avem posibilitatea de a aborda problemele de protecție a copiilor cu care se confruntă copiii din regiunea Europei de Est, în cadrul unor parteneriate regionale. În urma unui proces de consultare aprofundat, în 2017, sub coordonarea Caritas Viena și cu sprijinul Caritas Austria, am demarat faza pilot a programului regional DARE, implementat în trei țări: Ucraina, Moldova și România. Organizațiile societății civile care sunt partenerii de implementare ai programului din cele trei țări se confruntă cu probleme similare: copiii din medii vulnerabile (și anume vulnerabilitatea socio-economică și minoritățile etnice) nu dispun de medii de protecție care să le permită să crească și să se dezvolte. Prin "mediu" înțelegem ecosistemul în care trăiesc copiii și care cuprinde diverși actori: școli / profesori, centre de zi / asistenți sociali, case / familii / părinți / îngrijitori.

2.2 Centrele de zi

În România, parteneri de implementare sunt: Caritas Alba Iulia Asistență Socială, filiala Sf. Gheorghe, jud. Covasna cu Centrul de zi din comuna Ojdula; Centrul Diecezan Caritas Iași, jud. Iași cu Centrul de Resurse pentru Copii și Tineri, Don Bosco și Federația Caritas a Diecezei Timișoara, jud. Timiș cu Centrul de zi pentru copii din comuna Periam.

Centrul Diecezan Caritas Iași / Centrul de resurse pentru copii și tineri Don Bosco

<https://www.caritas-iasi.ro>

<https://www.facebook.com/Don-Bosco-Center>

Coordonator: Mihaela Hurduc

Caritas Alba Iulia, filiala Sf. Gheorghe / Centrul de zi din Ojdula

<http://www.caritas-ab.ro>

<https://ro-ro.facebook.com/CaritasAB/>

Coordonator: Hajnalka Kerezsi

Federația Caritas a Diecezei de Timișoara / Centrul de zi pentru copii din Periam

<https://federatia-caritas.ro/>

<https://ro-ro.facebook.com/FederatiaCaritas/>

Coordonator: Oana Talos

Prin participarea la **Programul DARE**, partenerii locali au pretestat metodologii extrem de participative în esența lor, care permit grupurilor țintă (copii, părinți, profesori, asistenți sociali și îngrijitori, educatori și profesori) să abordeze nevoile copilului într-o manieră holistică și să adopte o atitudine pozitivă care are la bază drepturile copilului. Acest lucru se realizează prin introducerea de metodologii inovatoare în centrele de zi și în școlile de stat, prin implicarea directă a copiilor și adulților în comunitățile vizate și prin intensificarea eforturilor de advocacy și

lobby la nivel local și național, precum și prin consolidarea capacităților de gestionare a organizațiilor pentru a obține o sustenabilitate crescută.

În cadrul Centrelor de Zi Caritas, copiii sunt implicați în activități care dezvoltă încredere și atitudini pozitive. Centrul de Zi este locul unde sunt ascultați și înțeleși, unde au posibilitatea de a se exprima deschis și liber. Lucrând îndeaproape cu părinții, aceeași abordare pozitivă a copiilor și a dezvoltării copilului poate fi urmărită și în contextele familiale, reducând astfel disciplina și atitudinile negative față de copii, pe care adesea le găsim în relația dintre părinți și copii. acasă. Pentru a reduce discrepanțele dintre abordarea copiilor în centrele de zi și abordarea de acasă sau de la școală, Caritas a introdus cursuri de educație parentală și a susținut proiecte care au implicat participarea membrilor comunității.

În perioada iunie 2017 – martie 2019, a fost monitorizat impactul, pe care participarea la activitățile din cadrul celor trei centre de zi, l-a avut asupra copiilor și familiilor. Datele colectate, calitative și cantitative, indică tendințe pozitive în următoarele direcții:

- Dinamica pozitivă a grupului prin îmbunătățirea cooperării între copii;
- Sentimentul crescut de împuternicire a copiilor, ei simt că au voce, că sunt ascultați și sprijiniți să acționeze;
- Părinții care au urmat cursurile de educație parentală și care au participat la întâlniri săptămânale, au aflat că nu sunt singuri, au găsit consolare și sprijin în schimbul de idei și informații cu alți părinți și cu experți pe subiecte relevante pentru dezvoltarea copilului;
- Părinții remarcă faptul că copiii care fac parte din programul unui centru de zi, sunt mai puțin conflictuali, mai dispuși și capabili să-și explice punctele de vedere și împărtășesc mai multe informații cu ceilalți copii;
- Profesorii se simt parte dintr-un proiect inovator și sunt mândri că sunt multiplicatori ai inovării în comunitățile și țările lor. Metodele însușite au schimbat rolul profesorilor, acesta e mai puțin proeminent, pe măsură ce copiii își asumă proprietatea asupra experienței lor de învățare.

2.2.1 Metode educaționale inovative (SOLE)

Copiii din medii vulnerabile se confruntă adeseori cu probleme de învățare, de aceea înregistrează rezultate slabe, ajungând să fie demotivați, iar interesul pentru școală scade până la abandon. O metodologie concepută să ajute educatorii și profesorii să valorifice curiozitatea copiilor este SOLE (Self Organized Learning Environment): mediul de învățare auto-organizat.

Această metodologie elaborată de Prof. Sugata Mitra de la Universitatea Newcastle, partener în Programul DARE, face ca învățarea să devină o nouă experiență stimulând potențialul creativ al fiecărui copil și inteligența colectivă a grupului de copii. Metoda de învățare SOLE este alimentată de marile întrebări, de auto-descoperire, împărtășire și spontaneitate. Acești parametri sunt necesari pentru a crea un mediu prietenos și stimulat în care copiii se simt liberi să exploreze prin utilizarea computerului și accesând Internetul. SOLE modifică, de asemenea, modul în care cadrele didactice și educatorii predau. Profesorii din cadrul sesiunilor SOLE nu mai sunt titularii cunoștințelor care determină viteza și intensitatea învățării, ei devin facilitatori și coordonează procese favorabile pentru a învăța, sprijinind copiii să se auto-organizeze. Astfel procesul de învățare are în centru copilul și simțul lui înnăscut de curiozitate.

În perioada septembrie 2017 – martie 2018, în cele trei comunități din Iași, Ojdula și Periam au fost susținute 591 de sesiuni SOLE. Fiecare sesiune SOLE se bazează pe următoarele elemente:

- Adresarea unei mari întrebări care declanșează curiozități și conversații;
- "Organizarea de sine": copiii se organizează în grupuri, împart rolurile și responsabilitățile membrilor grupului, utilizează spațiul pe care ei îl consideră cel mai adecvat;
- Utilizarea materialelor și resurselor pentru cercetare (internet, biblioteci, experiențe ale oamenilor etc.);
- Rolul schimbat al cadrelor didactice: de la titularii de cunoștințe și protagoniști ai procesului de învățare, la facilitatori ai experienței de învățare a copiilor.

Sesiune SOLE în Centrul de Zi din Ojdula (credit foto: Caritas Alba Iulia)

2.2.2 Participarea copiilor (Parlamentul Copiilor)

Parlamentul Copiilor este o metodă prin care se oferă copiilor un spațiu de exprimare, o oportunitate de a crea o mișcare pentru a lupta pentru drepturile lor. Astfel, Parlamentul Copiilor devine o arenă unde copiii se implică în acțiuni care au un impact pozitiv asupra cartierelor și comunităților în care trăiesc. Prin identificarea nevoilor, ei dezvoltă idei de proiecte și, tot ei, le pun în practică.

Parlamentele Copiilor în acțiune promovează participarea copiilor la decizii importante pentru ei și comunitățile lor, îi încurajează pe copii să se întâlnească, să discute, să decidă împreună și să-și asume responsabilitatea pentru propria lor viață.

Copii implicați în Parlamentele Copiilor (P.C.), septembrie 2017 – martie 2019:

	Nr. copii	Nr. Sesiuni (P.C.)
Iasi, jud. Iași	54	74
Ojdula & Tg. Secuiesc, jud. Covasna	123	50
Com. Periam, jud. Timiș	26	30
Total	203	154

Acești copii au avut șansa de a învăța cum să identifice nevoile comunității, să caute soluții pentru rezolvarea problemei, să scrie un proiect, să îl promoveze, să atragă resursele necesare pentru implementarea proiectului și să negocieze cu autoritățile locale accesul în spațiile publice. Totodată, copiii au informat autoritățile despre planurile lor și au solicitat sprijinul membrilor comunității.

Parlamentul Copiilor, Iași (credit foto: Caritas Iași)

Parlamentul Copiilor, Periam (credit foto: Caritas Timișoara)

2.3 Educația părinților. Rolul familiei în integrarea socială a copiilor și asigurarea succesului școlar

Comunicarea permanentă cu părinții și educația parentală reprezintă o componentă importantă în centrele de zi Caritas. În cadrul Programului pilot DARE, a fost implementat, prin participarea SOS Satele Copiilor din Ucraina, conceptul de parenting pozitiv pentru a satisface două nevoi principale: a. sprijinirea părinților vulnerabili pentru a asigura un mediu sigur și protectiv pentru copii în familiile și casele lor și b. împuternicirea părinților și înțelegerea acestora ca părți principale co-interesate în orice proiect de protecție a copiilor, realizând astfel o abordare holistică a îngrijirii copiilor. Parenting-ul pozitiv reprezintă un ansamblu de instruiri care vizează părinții și lucrătorii sociali și

atinge subiecte relevante legate de dezvoltarea copilului ca, de exemplu: atașament, educație fără pedeapsă, comunicare eficientă între părinți, cunoașterea caracteristicilor fiecărei vârste de dezvoltare. În perioada septembrie 2017 – martie 2019, au fost susținute 216 ore de curs de educație parentală, în care au fost implicați 275 participanți: părinți, asistenți sociali și personal de specialitate din organizațiile de implementare, și în unele cazuri au fost implicați și profesori.

Temele instruirilor oferite sunt:

- Dezvoltarea potențialului parental: atașament; educație fără pedeapsă; comunicarea eficientă între părinți și copii;
- Abaterile de atașament și influența acestora asupra comportamentului și dezvoltării copiilor;
- Utilizarea în siguranță a Internetului; Prevenirea cyberbullying-ului; Jocuri pe calculator;
- Managementul cazurilor, inclusiv exemple de cele mai bune practici ale SOS Ucraina;
- Grupurile de suport;
- Violența împotriva copiilor: cauze, manifestări, implicații, indicatori. Identificarea neglijării și abuzului copiilor în familiile lor.

2.4 Politica de Protecție a Copilului și prevenirea abuzurilor asupra copiilor

Fiecare furnizor de servicii sociale adresate copiilor, public și privat, trebuie să conștientizeze importanța elaborării politicilor și procedurilor organizaționale pentru a proteja copiii de potențialele abuzuri, atât în cadrul organizației cât și în afara acesteia (de exemplu: în familie, la școală sau în alte medii). Conform standardelor minime de calitate, în cadrul centrelor de zi Caritas, aceste proceduri existau. Totuși, la o reflecție mai atentă, s-a identificat nevoia de a dobândi competențe în a efectua evaluarea riscurilor și de a elabora strategii de prevenire în contextul activităților cu copiii. Astfel, beneficiind de expertiza Centrului de Informare privind Drepturile Copilului (CRIC) de la Chișinău, Moldova, au fost organizate sesiuni de formare pentru personalul-cheie al organizațiilor de implementare care, ulterior, printr-un proces participativ, au integrat politica de protecție a copilului în procesele și practicile organizaționale. Au fost adaptate procedurile specifice de protecție a copilului la activitatea organizației, revizuite Codurile etice și de conduită și detaliate procedurile de raportare a abuzurilor. O astfel de practică trebuie susținută financiar și inclusă în strategiile de protecție a copilului, contribuind la educarea personalului în prevenirea abuzurilor, de orice tip.

Partea a III-a

3.1 Recomandări

Confederația Caritas consideră că România are posibilitatea și potențialul de a schimba situația copiilor români afectați de sărăcie, dacă există voință politică și colaborare între variații actori instituționali, publici și privați, de la nivel local, regional și național. Pe baza rezultatelor preliminare ale acestei analize, avansăm următoarele recomandări, asupra cărora vom reveni cu completări pe măsură ce vom primi date de la autoritățile publice locale:

1. **Susținerea serviciilor sociale de tip centre de zi existente, publice și private, printr-o alocare adecvată și suficientă**

Datele statistice prezentate în secțiunea a doua a documentului, reflectă sub-finantarea cronică a serviciilor sociale, rămânând, în perioada 2010 – 2017, sub pragul de 1% din totalul cheltuielilor cu asistența socială. Considerăm că acest procent nu este coroborat cu obiectivele strategiilor din sectorul social care conțin prevederi ce vizează creșterea finanțării de la bugetul de stat pentru aceste servicii și care nici până acuma nu s-au concretizat.

Având în vedere numărul foarte mare de copii afectați de sărăcie în România, este vital să existe o susținere financiară solidă a serviciilor sociale licențiate existente și care și-au dovedit viabilitatea. Este foarte clar că numărul și capacitatea serviciilor sociale de tip centre de zi existente în acest moment sunt insuficiente raportat la magnitudinea nevoilor cu care se confruntă România. Tocmai de aceea, se impune susținerea furnizorilor existenți pentru a continua să ofere servicii sociale de calitate copiilor afectați de sărăcie. În plus, aceste servicii pot

reprezenta modele pentru înființarea de noi centre, exemple de metodologii pentru realizarea analizei de nevoi sau a designului serviciului, metode de eficientizare a resurselor, transfer de bune practici în instruirea personalului etc., reducând astfel durata de început a noilor servicii și implicit reducând costurile.

Dintre cele două categorii de servicii sociale, cele private întâmpină riscuri mai mari de a fi închise dacă alocarea de resurse din bugetul public, de stat și/sau local și al donatorilor nu se face la un nivel apropiat standardului minim de cost. Așadar, propunerea este ca alocarea financiară din bugetul public aferentă serviciilor oferite de organizațiile neguvernamentale să se apropie, gradual, până la valoarea stabilită în standardul de cost pentru acest tip de serviciu. Serviciile private deservește 56.5% dintre beneficiari, fiind deci vital ca autoritățile locale și centrale să crească alocarea de resurse pentru asigurarea continuității acestor servicii.

Intervenția presupune o bună cooperare între furnizorii de servicii sociale, comunitate și autoritățile locale și este un demers care trebuie început cât mai curând. Efectul acestor investiții pot fi evidente într-o perioadă relativ scurtă, întrucât furnizorii privați vor crește capacitatea organizațională de a derula serviciile și există premisele de a deschide noi servicii prin atragerea de noi donatori, încurajați de implicarea autorităților locale în furnizarea de servicii sociale.

Angajamentul politic al autorităților locale și centrale față de reducerea sărăciei și a excluziunii sociale în rândul copiilor se reflectă în alocarea bugetară pentru aceste tipuri de servicii de prevenire și de abilitate de a continua, an de an, alocarea resurselor la nivelul precizat în standardele minime de cost. O alocare adecvată reflectă implicarea, preocuparea și confirmarea că România are grijă de copiii ei.

2. Încurajarea furnizorilor publici și privați să dezvolte noi servicii integrate de tip centre de zi în comunitățile care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială

Numărul copiilor afectați de sărăcie și excluziune socială din România este cel mai mare din Uniunea Europeană, situație care se menține de peste 10 ani. Așadar, se impune extinderea rețelei de servicii sociale și dezvoltarea calității pentru a accelera accesul la servicii a unui număr cât mai mare de copii și familii aflate în nevoie, contribuind, implicit, la reducerea ratei sărăciei în rândul copiilor. Este important ca această extindere a rețelei de servicii sociale să țină cont de harta actuală a nevoilor la nivel local și să țintească cauzele sărăciei și ale excluziunii în vederea atingerii impactului așteptat pentru dezvoltarea comunitară.

Înființarea de noi servicii sociale de tip centre de zi este o decizie care trebuie luată în parteneriat și prin consultare între autoritatea locală, furnizorii de servicii sociale și alți actori locali, întrucât doar împreună putem să asigurăm buna funcționare și sustenabilitatea serviciului.

Având în vedere amploarea problemelor cu care se confruntă copii și familiile vulnerabile, acest demers trebuie inițiat imediat pentru a asigura accesul unui număr cât mai mare de copii la servicii. Este absolut necesară alocarea resurselor la nivel național, începând cu regiunile care înregistrează o rată a sărăciei ridicată. Efectul acestor investiții se va putea măsura pe termen mediu și lung, luând în considerare faptul că sunt necesari câțiva ani pentru ca un serviciu să atingă maturitatea de dezvoltare. Pe termen lung, impactul va deveni vizibil prin întreruperea ciclului inter-generațional al sărăciei și excluziunii, reducerea sau eliminarea factorilor multipli determinanți ai inegalității de șanse și la întărirea comunității prin creșterea angajabilității forței de muncă.

3. Creșterea nivelului de informare și a accesului la servicii pentru copii și familii vulnerabile

Una dintre condiții pentru combaterea excluziunii sociale în rândul copiilor este existența în comunități a serviciilor de tip centre de zi, însoțite de campanii de informare referitoare la structura și funcțiile acestor servicii. Centrele de zi sunt serviciile optime deoarece contribuie primordial la dezvoltarea emoțională, socială, fizică, a personalității, talentului și a abilităților copiilor și totodată, contribuie semnificativ la consolidarea relațiilor în cadrul familiei. Centrele de zi oferă servicii integrate în vederea soluționării inegalităților prin asigurarea unor condiții minime de suport pentru familie.

De asemenea, centrele de zi fac legătura dintre copii/ familia dezavantajată și școală. Sărăcia și excluziunea socială sunt perpetuate atunci când rezultatele slabe la învățătură, abandonul școlar și lipsurile materiale limitează semnificativ șansa de continuare a educației. Deși, sistemul de educație devine mai inclusiv, pentru copiii proveniți din familii dezavantajate sau din comunități sărace, pentru a funcționa adecvat are nevoie de sprijinul serviciilor de tip centre de zi. Fără intervenția serviciilor sociale, în multe cazuri, acești copii ar abandona școala. De asemenea, Centrul de zi susține dezvoltarea unei colaborări deschise între cadrele didactice și părinții copiilor care vin la centru.

Centrul de zi îmbunătățește legătura dintre copii/familia dezavantajată și sistemul de sănătate. Dreptul universal la servicii medicale al copiilor rămîne un deziderat dacă nu înlăturăm barierele ce împiedică accesul copiilor și al familiilor dezavantajate la servicii de sănătate. Sărăcia și excluziunea socială sunt perpetuate atunci când starea proastă de sănătate limitează oportunitățile copilului de a se bucura deplin de viața și a familiei / părinților de a munci. Personalul Centrelor de zi fac legătura dintre familii și serviciile de sănătate și prin oferirea de consiliere în ceea ce privește prevenirea îmbolnăvirilor, hrana sănatoasă, igiena personală.

Centrele de zi oferă servicii copiilor ai căror parinți sunt plecați din țară și sprijin părinților ai căror copii au fost scoși din sistemul de protecție specială și reintegrați în familie. Centrele de zi sunt importante întrucît susțin o mare varietate de cazuri și contribuie la îmbunătățirea relațiilor și menținerea echilibrul emoțional a copiilor fără părinți sau care au fost separați de părinți.

Experiențele pozitive relatate de furnizorii de servicii privați și publici au dovedit că suportul oferit prin Centrele de Zi/servicii de prevenire pentru familii dezavantajate, în special în perioada cît copilul este în școală și începând de la vârste cît mai timpurii, contribuie semnificativ la dezvoltarea abilităților parentale și la prevenirea abuzului și violenței asupra copilului. De asemenea, Centrele de zi au potențialul să susțină crearea de locuri de muncă (părinții pot merge la muncă în perioada cît copilul participă la activitățile din centru de zi) și implicit să reducă cheltuielile cu asistența socială.

Având în vedere funcțiile multiple pe care le îndeplinesc și contribuția serviciilor de tip centre de zi în viața copiilor și familiilor vulnerabile prin legătura pe care o crează cu celelalte domenii: educație, sănătate și ocupare, considerăm că este important ca acest tip de servicii să fie extins într-un număr cît mai mare de comunități.

4. Introducerea de proceduri transparente de monitorizare a finanțărilor din fonduri publice pentru centrele de zi și de evaluare a calității serviciilor

Pentru a produce în mod real un impact durabil la nivelul beneficiarilor, calitatea serviciilor trebuie pusă în directă legătură cu valoarea finanțării. Sumele alocate de la bugetul de stat pentru serviciile sociale prin mecanismul subvențiilor, nu sunt suficiente și nu acoperă integral costul serviciilor. O schemă transparentă de alocare financiară din mai multe surse (buget de stat, județean, local, contribuție furnizor), corelată cu nevoile sociale identificate la nivel local, este absolut indispensabilă pentru activarea unui circuit fluid de finanțare.

De asemenea, o recomandare făcută de organizațiile neguvernamentale din sectorul serviciilor sociale făcută în 2015, rămîne încă un deziderat, anume, clarificarea procedurilor de achiziție publică și de contractare a serviciilor sociale din fonduri publice. Prin acel demers, propuneam definirea procedurilor și a plafoanelor specifice fiecărei proceduri de achiziție publică, ajustate la specificul serviciilor sociale din România și pregătirea unui ghid pentru autoritățile locale, care să detalieze modul în care caietele de sarcini pot fi realizate în acest sector, cu respectarea standardelor de cost și de calitate a serviciilor sociale.

Nu în ultimul rînd, pentru a crește eficiența și calitatea serviciilor sociale este necesar să se asigure acces nediscriminatoriu, egal, la finanțarea publică, pe aceleași criterii de evaluare pentru toți furnizorii, publici și privați.

5. Asigurarea unei bune documentări a serviciilor sociale

Serviciile publice de asistență socială, furnizorii publici și privați, autoritățile locale și centrale trebuie să colecteze regulat informații cantitative și calitative legate de furnizarea serviciilor sociale de tip centru de zi. Lista serviciilor sociale licențiate publicată de MMJS ar trebui să ofere informații mai clare legate de capacitatea serviciului. De exemplu, în dreptul unor servicii este trecută capacitatea zilnică a centrului, în timp ce la alte servicii este menționată capacitatea lunară, la altele lipsesc aceste informații. Acuratețea acestor date poate ajuta la analiza capacității serviciilor.

Buna documentare a serviciilor sociale poate reflecta bune practici care să contribuie la îmbunătățirea continua a calității și maximizarea impactului asupra beneficiarilor. De asemenea, informațiile despre funcționarea serviciilor, oferă autorităților publice fundamenarea necesară pentru planificarea bugetară.

Documentarea ar trebui să furnizeze, de asemenea, informații și despre politicile de protecție a copilului și procedurile de prevenire și raportare a abuzurilor asupra copiilor. Centrele de zi au un rol important în identificarea și reducerea violenței în familie și a bullying-ului în școli, prin serviciile de consiliere oferite și prin campaniile de educare și promovare a practicilor non-violente de disciplinare a copiilor, în rîndul părinților și cadrelor didactice. De asemenea, în vederea unei analize complete a suportului pe care centrul de zi îl asigură copiilor și familiilor

vulnerabile, este necesară și documentarea accesului copiilor la servicii de sănătate. Elaborarea unei metodologii unitare de documentare și monitorizare, pentru serviciile publice și private, asigură o analiză facilă la nivel județean/regional sau național, va crește impactul campaniilor de informare a autorităților și donatorilor și la îmbunătățirea cadrului legislativ în domeniu.

6. Stabilirea de parteneriate multianuale la nivel local/județean/regional care să asigure o abordare integrată

Un element care contribuie la implementarea cu succes a strategiilor și, în acest caz ne referim la Strategia Națională privind Incluziunea Socială și reducerea sărăciei 2015-2020, este existența unui parteneriat inter-instituțional și bine coordonat care să susțină dezvoltarea sectorului serviciilor sociale. Un plan integrat de prevenire a abandonului familial și școlar între variate entități publice și private din sectoare diferite (social, educațional, sănătate, ocupare, angajatori, etc) care să lucreze împreună va duce la maximizarea rezultatelor, creșterea impactului, utilizarea eficientă a resurselor publice și private pentru reducerea sărăciei în rândul copiilor.

7. Dezvoltarea unor programe de instruire și formare continuă a personalului din centrele de zi și implementarea unor mecanisme de prevenire a epuizării

Resursa umană din sectorul serviciilor sociale reprezintă un capital deosebit, insuficient apreciat și valorificat. Pe lângă nevoia continuă de formare pe teme specifice domeniului de activitate, trebuie incluse și programe de prevenire a stresului sau epuizării deoarece, în asistența socială, munca directă cu persoane vulnerabile presupune un consum emoțional suplimentar, iar în unele cazuri vizitarea unor medii cu risc crescut. Încurajarea schimburilor de experiență între diferiți furnizori de servicii sociale, crearea unor grupuri de suport pentru lucrătorii din asistență socială și crearea de oportunități de învățare, vor crește motivația și nivelul de performanță profesională. De asemenea, implicarea practicienilor în procesele consultative pentru planificarea reformelor, stabilirea politicilor sociale sau dezvoltarea strategiilor în domeniul social, aduce valoare prin faptul că ei sunt în directă legătură cu comunitatea și au experimentat variate metode și tehnici în munca cu categoriile vulnerabile.

8. Stimularea participării copiilor la procese decizionale care le afectează viața prin finanțarea de la bugetul local a proiectelor propuse de copii. Copiii - agenți ai schimbării!

Copiii proveniți din medii dezavantajate, în multe cazuri, au fost sau sunt discriminați deoarece, în familie, în școli și în comunități, nu există o cultură de implicare a copiilor în luarea deciziilor care îi privesc. Dreptul copiilor de a se exprima, de a fi ascultați și de a lua în considerare opinia lor trebuie să devină o practică curentă. Întrucât, de cele mai multe ori părinții copiilor proveniți din medii dezavantajate nu au obișnuința și nici educația de a susține participarea copiilor la luarea deciziilor, această responsabilitate revine personalului din centrele de zi, care trebuie să se asigure că vocea copiilor este auzită. De asemenea, părinții trebuie ajutați să înțeleagă și să aplice participarea copiilor atât în viața de familie cât și în interacțiunea cu școala, serviciile medicale, furnizorii de servicii sau comunitatea din care provin.

În acest sens, trebuie elaborate mecanisme care să faciliteze colectarea de opinii, sugestii sau cereri din partea copiilor pentru ca ei să fie incluși încă din etapele de început ale organizării serviciilor, precum și în toate etapele elaborării de politici sociale sau strategii organizaționale.

Experiențele ne-au aratat că dacă sunt stimulați și implicați, copiii au o mare capacitate de analiză, reflecție critică și creativitate în identificarea de soluții noi la problemele cu care ne confruntăm. În plus, implicarea copiilor duce la dezvoltarea lor ca adulți activi și responsabili.

3.2 Următorii pași. Apel la acțiune!

În următoarele 3 luni, Confederația Caritas România își propune să continue procesul de colectare a datelor privind alocarea de resurse din bugetul public, de stat și local, pentru funcționarea serviciilor de tip centre de zi, prioritate având regiunile care înregistrează cele mai crescute rate ale sărăciei. Rezultatele finale ale analizei se vor constitui în documentul de poziție final care urmează să fie înaintat tuturor factorilor de decizie de la nivel local, județean, regional și central. De asemenea, documentul va fi transmis și instituțiilor relevante de la nivelul Uniunii Europene.

Știm că acest demers este complex, de aceea pentru a avansa, facem apel către toți actorii din domeniul social să se alăture și să sprijine cu date, informații, rapoarte, studii de caz, etc. care să reflecte situația financiară, de personal și numărul de beneficiari din centrele de zi și gradul de sustenabilitate pe care îl au.

De asemenea, dorim ca acest Document de Poziție să fie vocea tuturor furnizorilor de servicii sociale care contribuie crucial la protecția copiilor vulnerabili. În acest sens, vă invităm să trimiteți intenția de sprijin și mesajul Dvs. de adeziune la adresa:

- advocacy@caritasromania.ro
- www.caritasromania.ro

Bibliografie

- Asociația Centrul pentru Legislație Nonprofit, Mecanismele de finanțare publică a activităților non-profit raport de evaluare, București, 2019 disponibil la <https://www.clnr.ro/wp-content/uploads/2019/03/Raport-evaluare-mecanisme-finantare.pdf>
- Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare / Banca Mondială, Harta serviciilor de prevenire din comunitățile sursă și a serviciilor alternative la îngrijirea rezidențială dezvoltate de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, București, 2018
- Eurostat, Statistici privind sărăcia din punct de vedere al veniturilor, 2018
- Institutul Național de Statistică, Dimensiuni ale incluziunii sociale în România, 2015
- Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Nomenclatorul serviciilor sociale, disponibil la https://www.servicii-sociale.gov.ro/source/Nomenclatorul-serviciilor-sociale_RO.pdf
- Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Servicii Sociale Licențiate în baza Legii nr.197/2012, disponibil la http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/2019/2019-05-07-Servicii_Sociale.pdf
- Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Ordine și anexe legate de alocarea de subvenții în baza Legii 34/ 1998 pentru anii 2017, 2018 și 2019 disponibile la <http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/2014-domenii/familie/politici-familiale-incluziune-si-asistenta-sociala/818-subventii>
- Strategia Națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020
- World Vision România, Bunăstarea copiilor din mediul rural, București, 2018